

James Webb teleskopy bilen geçirilen barlag käbir galaktikalaryň ýyldyzlary garaşylandan has ir döretmegi bes edendigini görkezdi. Ženewa Uniwersitetiniň halkara astronomlar topary häzirki wagta çenli belli bolan iň uzak “ölen” galaktikany tapdy – ol Uly Partlama bolanyndan bary-ýogy 700 million ýyl soň ýyldyz döretmegi bes etdi.

Ilkinji barlaglar ýaş galaktikalaryň irki Älemde ýyldyzlary döretmäge işjeň gatnaşandygyny görkezýärdi. Emma Webb teleskopy bilen alnan täze maglumatlar bu teoriýany täzedan gözden geçirmäge mejbur edýär. RUBIES programmasynyň çäginde alymlar ýüzlerçe galaktikany öwrendiler we gyzyklanma döredýän 7.29 gyzyň çalşygyny (redshift) bolan bir obýekti tapdylar. Bu, galaktikanyň işjeň ösüş tapgyryndan geçendigini we ýyldyz döretmegi haýran galdyryjy derejede ir bes edendigini görkezýär.

Irki Älemiň adaty galaktikasy töweregindäki giňişlikden gaz toplayar we ony ýyldyzlara öwürüp, ösär. Emma wagtyň geçmegi bilen, nämälim faktorlar sebäpli bu proses durýar – astronomlar muny ýyldyz döretmegiň “öçüşi” diýip atlandyrýar. Häzirki Älemde galaktikalaryň takmynan ýarysy bu tapgyry başdan geçirip, täze ýyldyz döretmegi bes etdi.

RUBIES-UDS-QG-z7 açyşy häzirki galaktika döreme teoriýalaryna şübhe döredýär. Modelleme boýunça bu galaktika ýyldyz döretmegi bes etmezden öň, takmynan 10 milliard güne deň massa almagy başardy, bu bolsa häzirki modellere garanynda has çalt bolupdyr.